

Les Universitats europees davant del repte demogràfic

Director de l'Àrea d'Internacionalització i Estudiants - **Sergi Martínez Rigol**

El canvi demogràfic a Europa

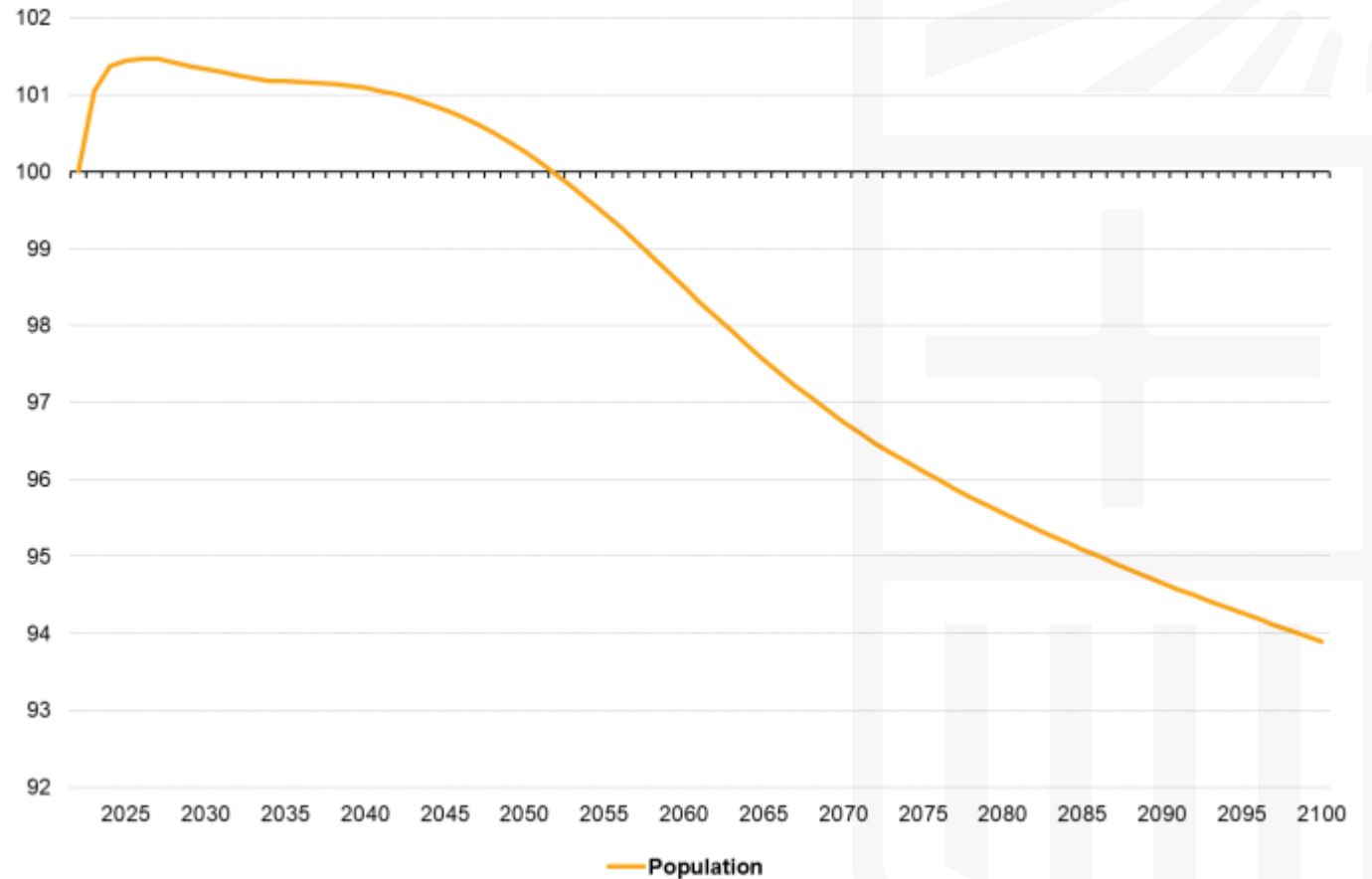
Disminució de la població total

La projecció de població per a la Unió Europea preveu passar dels 446,7 milions d'habitants l'any 2022 a **453,3 milions** el 2026 (+1,5%).

Una tendència que es capgira i comença un **descens gradual**: 447,9 milions d'habitats el 2050 (-1,2%) i 419,5 milions el 2100 (-6,3%).

Europa haurà perdut més de 27 milions d'habitants en 78 anys.

Projected population, EU, 1 January 2022-2100
(2022 = 100)

Source: Eurostat (online data code: proj_23np)

Font: Projeccions base 2022. Eurostat.

El canvi demogràfic a Europa

La diversitat territorial

A quinze països de la UE es preveu una disminució de la població entre els anys 2022 i 2100 de 35,25 milions d'habitants menys.

Els països amb majors pèrdues es concentren al sud i a l'est d'Europa. Espanya, Grècia, Itàlia i Portugal perdran un total de 15,7 milions d'habitants, mentre que Romania, Polònia i Bulgària perdran 14,3 milions d'habitants..

El saldo migratori, motor del canvi

Per al conjunt de la UE, el saldo natural serà negatiu, de més de 125 milions d'habitants, mentre que el saldo migratori serà positiu a tots els països i comportarà un augment de més de 98 milions d'habitants.

L'augment de les **migracions internes i externes** portarà a una major diversitat cultural.

Demographic balances, 1 January 2022-2100
(thousands)

	Population	Cumulative births	Cumulative deaths	Cumulative natural population change	Cumulative net migration	Total population change	Projected population
	1 January 2022	2022-2099					1 January 2100
EU	446 735.3	291 262.3	416 595.9	-125 333.7	98 060.0	-27 273.6	419 461.7
Belgium	11 617.6	8 975.7	10 540.0	-1 564.2	2 502.6	938.4	12 556.1
Bulgaria	6 838.9	3 693.1	6 633.6	-2 940.6	1 173.6	-1 767.0	5 072.1
Czechia	10 516.7	7 808.9	9 885.6	-2 076.7	2 205.7	129.0	10 645.7
Denmark	5 873.4	4 538.3	5 376.5	-838.2	1 090.8	252.6	6 126.1
Germany	83 237.1	58 027.4	78 538.7	-20 511.4	21 391.6	880.2	84 117.3
Estonia	1 331.8	925.2	1 294.8	-369.6	327.1	-42.5	1 289.5
Ireland	5 060.0	4 361.8	4 666.6	-304.8	1 116.2	811.4	5 871.4
Greece	10 459.8	5 017.2	9 246.4	-4 229.1	1 052.0	-3 177.1	7 282.5
Spain	47 432.9	27 417.7	46 032.3	-18 614.6	16 303.2	-2 311.4	45 121.4
France	67 871.9	52 842.6	60 065.6	-7 223.0	7 393.9	170.9	68 042.8
Croatia	3 862.3	1 949.4	3 606.7	-1 657.4	617.7	-1 039.7	2 822.7
Italy	59 030.1	29 905.1	57 526.3	-27 621.2	18 785.6	-8 835.6	50 194.5
Cyprus	904.7	695.6	774.7	-79.1	182.2	103.1	1 007.7
Latvia	1 875.8	903.1	1 654.6	-751.4	41.6	-709.8	1 165.8
Lithuania	2 806.0	1 279.1	2 664.6	-1 385.5	355.2	-1 030.3	1 775.7
Luxembourg	645.4	627.1	675.1	-48.0	399.8	351.8	997.3
Hungary	9 689.0	6 600.5	9 212.5	-2 612.0	1 977.1	-634.9	9 054.1
Malta	521.0	422.4	618.3	-195.9	434.0	238.1	759.1
Netherlands	17 590.7	13 277.2	16 226.6	-2 949.4	3 669.1	719.7	18 310.4
Austria	8 978.9	6 289.3	8 485.6	-2 196.2	2 794.0	597.8	9 576.6
Poland	37 654.2	21 008.5	34 373.8	-13 365.4	5 227.1	-8 138.2	29 516.0
Portugal	10 352.0	5 753.5	9 818.2	-4 064.7	2 693.8	-1 371.0	8 981.1
Romania	19 042.5	11 428.2	16 999.9	-5 571.7	1 138.8	-4 432.9	14 609.5
Slovenia	2 107.2	1 335.1	1 977.0	-641.9	485.5	-156.4	1 950.8
Slovakia	5 434.7	3 397.2	4 922.5	-1 525.3	643.0	-882.2	4 552.4
Finland	5 548.2	3 268.8	5 137.9	-1 869.1	1 105.6	-763.5	4 784.9
Sweden	10 452.3	9 514.2	9 641.4	-127.2	2 953.1	2 825.9	13 278.2
Iceland	376.2	422.6	389.5	33.1	215.4	248.6	624.5
Norway	5 425.3	4 328.7	5 059.0	-730.3	2 036.6	1 306.2	6 731.6
Switzerland	8 738.8	6 609.4	8 097.5	-1 488.1	2 853.6	1 365.5	10 104.3

Source: Eurostat (online data code: proj_23ndbi)

Font: Projeccions base 2022. Eurostat.

El canvi demogràfic a Europa

Una població cada vegada més envellida

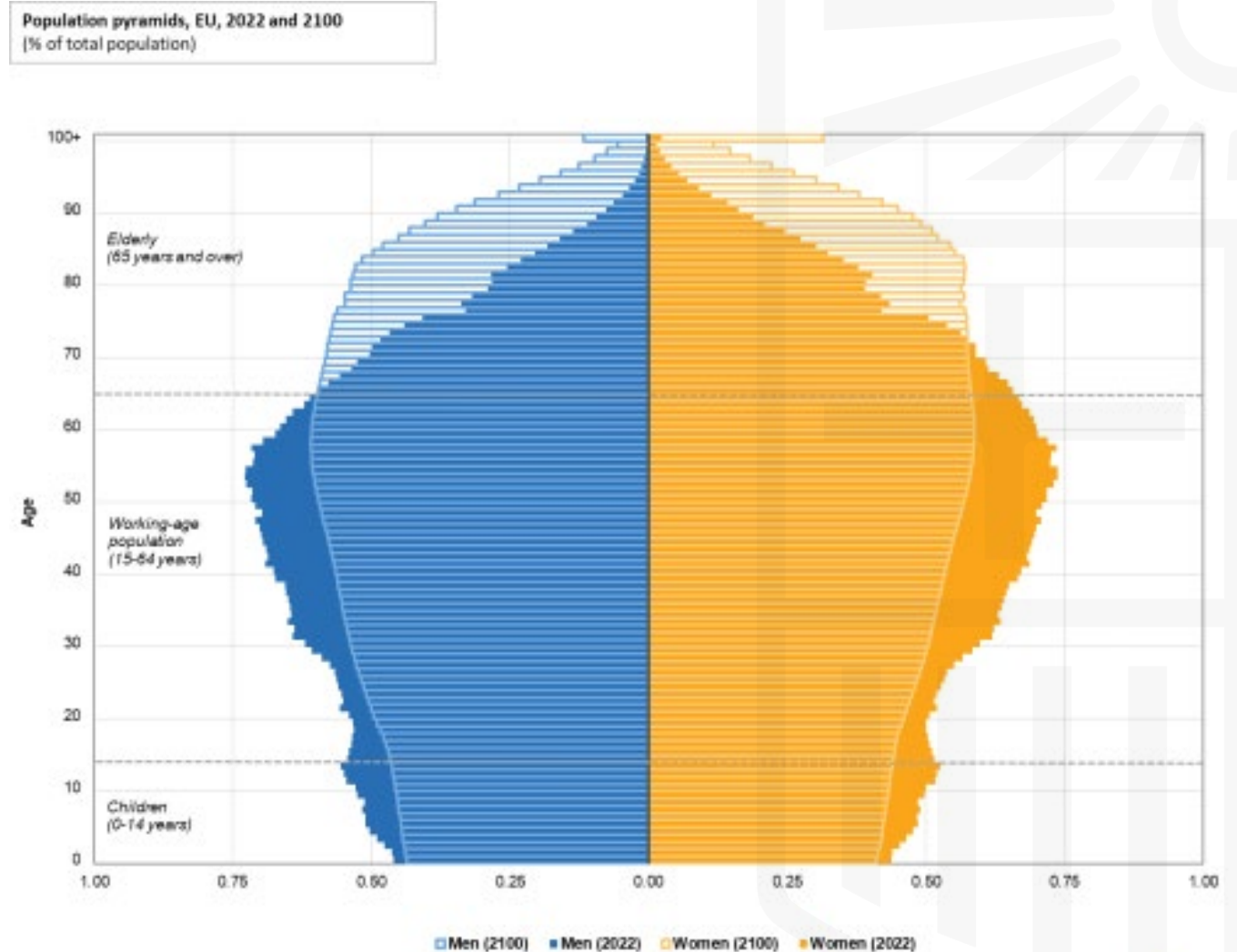
A Europa, entre el 2022 i el 2100 el percentatge de població jove (0-14 anys) passarà del 15% al 13,2%. En termes absoluts serà una reducció del 67 als 55,4 milions d'habitants.

El de la població adulta passarà del 63,9% al 54,4%, en nombres absoluts de 285,5 a 228,2 milions d'habitants.

I el de la població vella del 21,1% al 32,5%, de 94,3 milions a 136,3 milions.

Previsió de menys població jove

El pes de la població d'entre 18 i 25 anys disminuirà del 8,51% al 7,76%, passant dels 38 als 32,5 milions de persones.

Source: Eurostat (online data code: proj_23np)

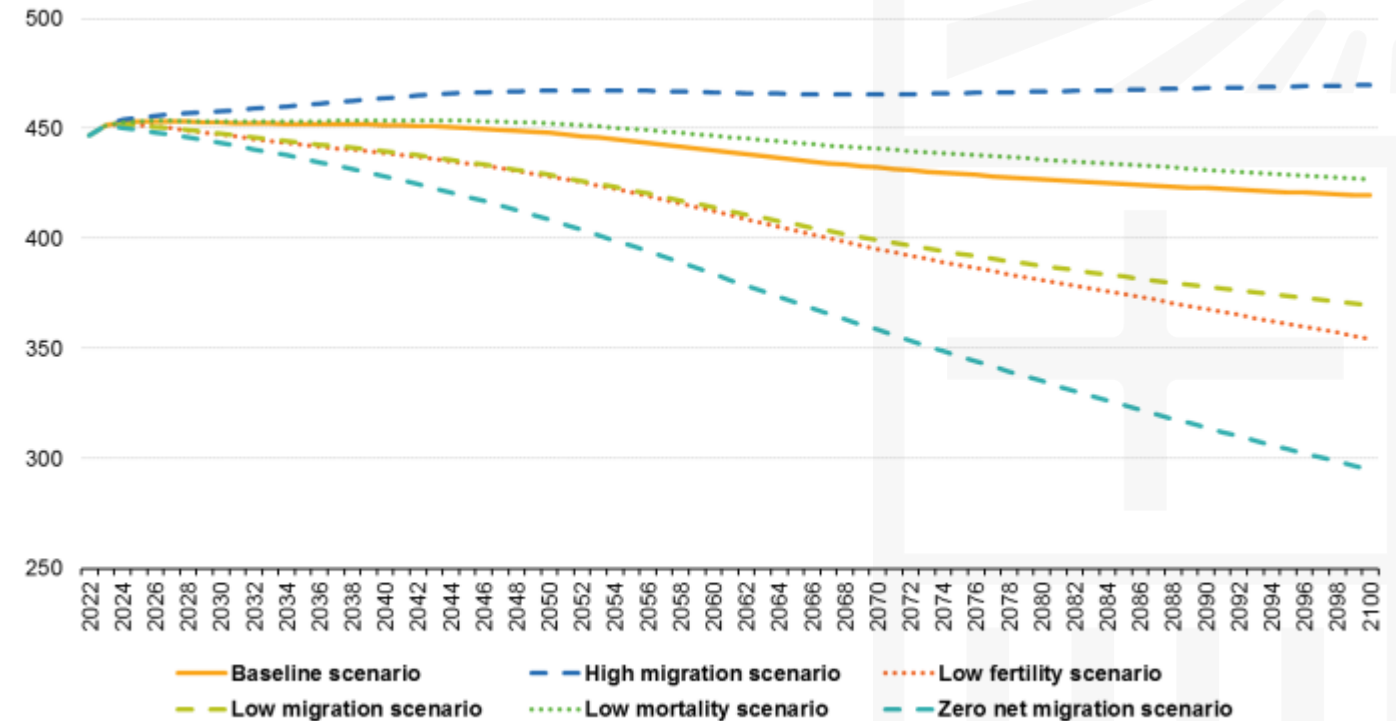
El canvi demogràfic a Europa

La diversitat d'escenaris

En funció de com es projecten els diversos components del creixement demogràfic, es dibuixen uns escenaris ben diferents de l'evolució de la població europea.

- Escenari més pessimista: no hi ha influència del saldo migratori, la població Europea es situaria l'any 2100 per sota dels 300 milions d'habitants, perdent aproximadament el 33% de la població del 2022.
- Escenari més optimista: fort impacte positiu del saldo migratori, que apuntaria a un manteniment de la població actual.

Projected population in the EU under the baseline and five scenarios (million)

Source: Eurostat (online data code: proj_23ndbi)

eurostat

Font: Projeccions base 2022. Eurostat.

El canvi demogràfic a Europa

En un context global

Les Nacions Unides preveuen per al 2100 un panorama de reducció de la població global.

Les projeccions més pessimistes apunten que la reducció de població s'iniciaria l'any 2055, mentre que a les més optimistes aquest canvi de signe tindria lloc el 2085, quan s'haurien assolit 10.289 milions de persones.

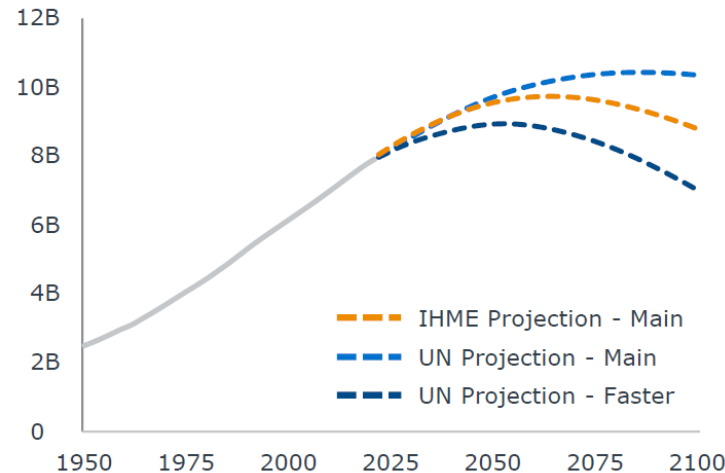
Europa té un dels pitjors escenaris mundials: les estimacions mostren que el canvi de tendència ja s'hauria donat el 2022, i el 2100 hauria perdut el 26% de la seva població.

Long-Term Threat: Peak Population Will Cause Local and Global Demographic Disruption

Population Decline Signals Global Transformation

World Population Could Peak by 2055

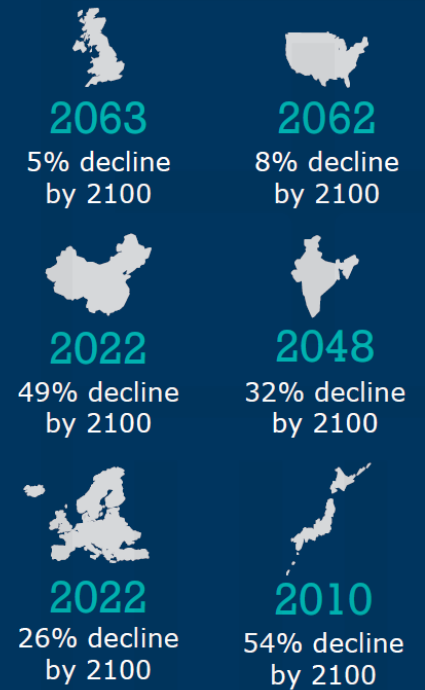
Global Population and Projections through 2100

'Most of the world is transitioning into natural population decline. I think it's incredibly hard to think this through and recognise how big a thing it is; **it's extraordinary, we'll have to reorganise societies.**'

Christopher Murray, Director
Institute for Health Metrics and Evaluation

Some Countries Peaking Far Earlier than Global Estimate

Source: Institute for Health Metrics and Evaluation, "Global Fertility, Mortality, Migration, and Population Forecasts 2017-2100," 2020; Department of Economic and Social Affairs Population Division, "World Population Prospects," United Nations, 2022; Human Capital Data Explorer, Wittgenstein Centre, 2018; Silver, Huang, "Key facts about China's declining population," Dec. 5, Pew Research Center 2022; EAB interviews and analysis.

El repte demogràfic

La demanda tradicional

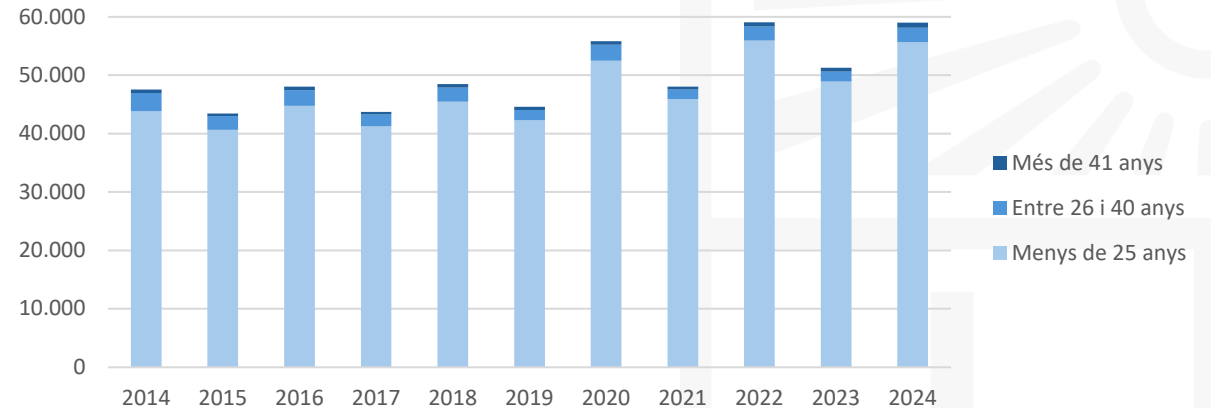
La demanda tradicional dels graus de les universitats públiques catalanes ha provingut del grup de població d'entre 18 i 25 anys.

Les persones en aquest grup d'edat representen el gran gruix de les assignacions a la universitat, amb un percentatge sobre el total que s'ha mogut entre el 91,95% el 2014 i el 93,96% l'any 2024.

Pel que fa als màsters oficials de la Universitat de Barcelona, la major part dels matriculats han estat el grup de població de menys de 25 anys, i també dels que es troben entre 26 i 40 anys.

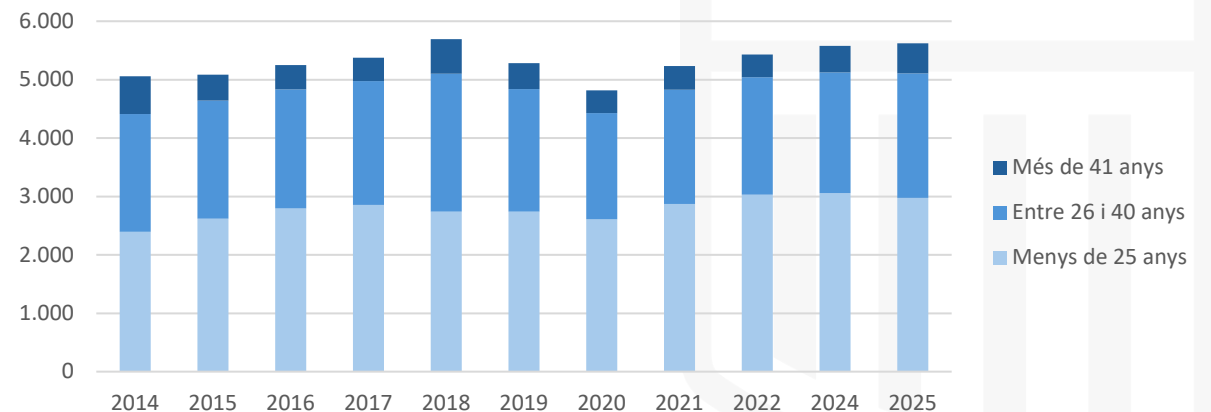
Les persones en aquests grups d'edat representen el gran gruix de la matrícula als màsters de la UB, amb un percentatge sobre el total que s'ha mogut entre el 87,17% el 2014 i el 90,84% l'any 2024.

Grup d'edat dels assignats als graus de les Universitats públiques catalanes i Uvic, 2014-2024

Font: Oficina d'Accés a la Universitat, 2014-2024.

Grup d'edat dels matriculats als màsters de la Universitat de Barcelona, 2014-2025

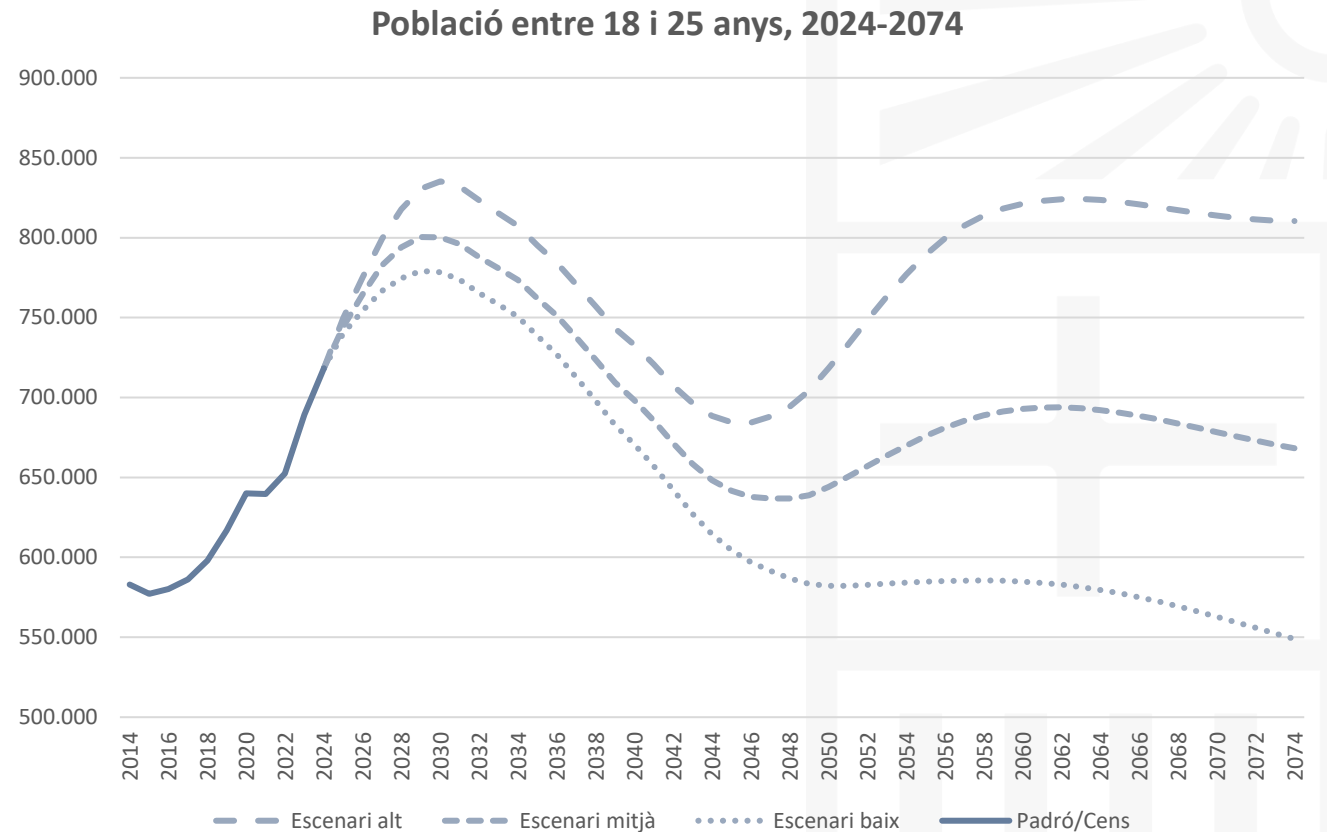
Font: Portal d'Estadístiques de l'Àmbit Acadèmic. Universitat de Barcelona 2014- 2025.

El repte demogràfic

Disminució de la demanda tradicional

Les projeccions mostren com a partir del 2029 es preveu una forta davallada del grup d'edat de 18 a 25 anys, majoritari en les assignacions de graus i que representa un percentatge important dels matriculats als màsters.

En l'escenari mitjà de la projecció, el màxim de 800.380 s'assolirà el 2029 i decreixerà fins els 636.779 el 2048, per tornar a créixer i mantenir-se lleugerament per sota dels 700 mil.

Font: Projeccions base 2024. Idescat

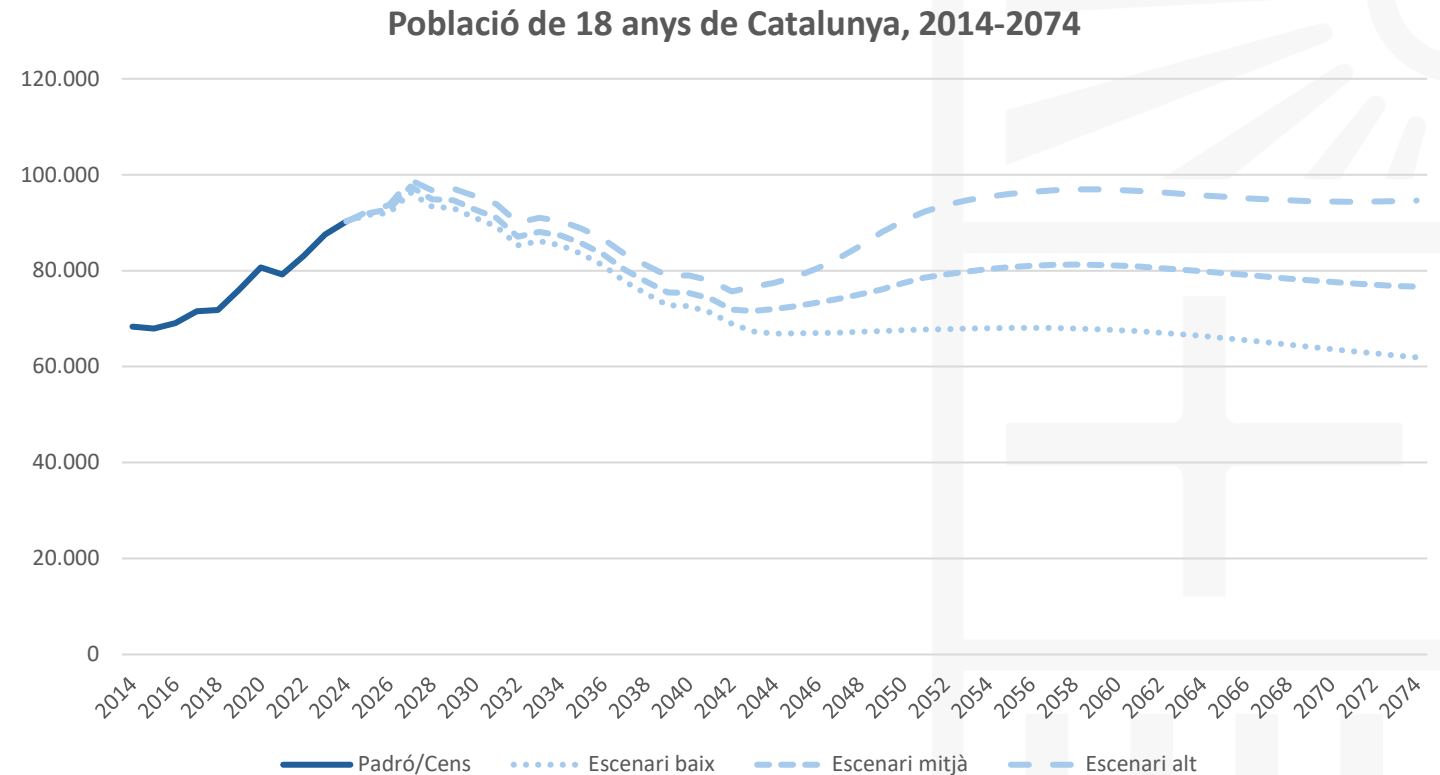
El repte demogràfic

Disminució de la demanda tradicional

El volum de persones que cada any arriba als 18 anys resulta fonamental per al sistema universitari.

Entre el 2014 i el 2024 aquest grup de població ha estat en augment, pràcticament cada any, des de les 68.311 persones el 2014 a les 90.285 del 2024.

Pel que fa a les projeccions de població, en els tres escenaris, aquest grup de població es manté en augment fins el 2027, en que s'assoleix el màxim. I a partir d'aquest any, es preveu una reducció per tornar, a principis dels 2040, als volums del 2014.

Font: Projeccions base 2024. Idescat.

El repte demogràfic

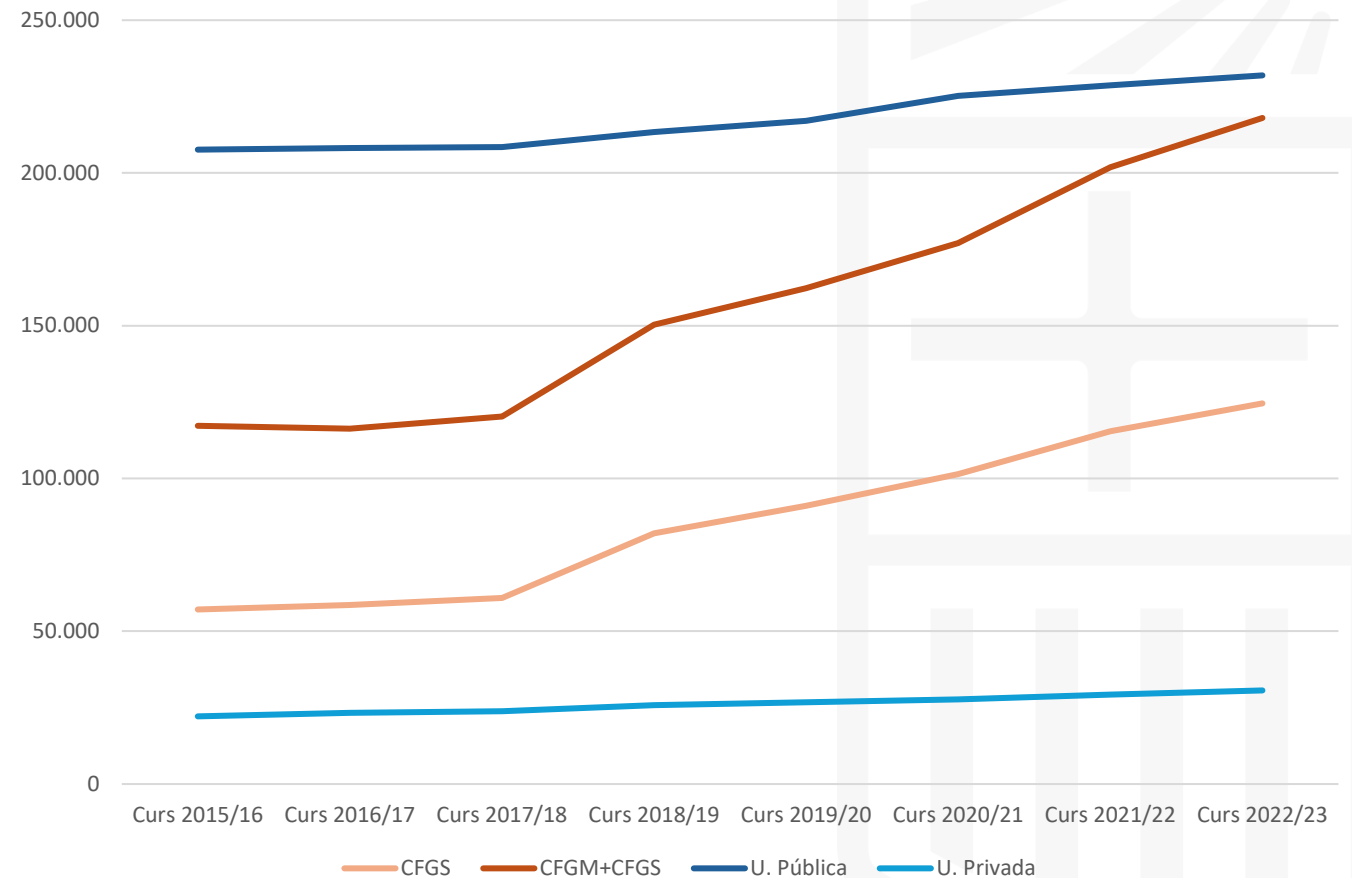
Augment i diversificació de l'oferta formativa

Entre el curs 2015-2016 i el 2022-2023, els estudiants matriculats als graus de **les universitats públiques** de Catalunya han augmentat un 11,68% (dels 207.663 als 231.979).

Per al mateix període, els estudiants matriculats als graus de les **universitats privades** ho han fet en un 36,29%, passant dels 22.145 als 30.610.

En canvi, els estudiants de **cicle formatiu de grau superior** han passat de 57.132 a 124.535, experimentant un augment del 115,03%. Si es tenen en compte també els de cicle formatiu de grau mitjà, l'increment ha estat del 86%, passant dels 117.200 estudiants als 217.993.

Nombre d'estudiants matriculats en diferent oferta formativa, 2015-2023

Font: Anuari Estadístic de Catalunya 2024. Idescat.

El repte demogràfic

Pressió sobre el finançament públic

A nivell europeu, segons l'*European University Association* (EUA), en el que són els indicadors utilitzats en les fórmules per calcular el finançament públic de les Universitats, el nombre d'estudiants matriculats de grau i de màster són els més utilitzats.

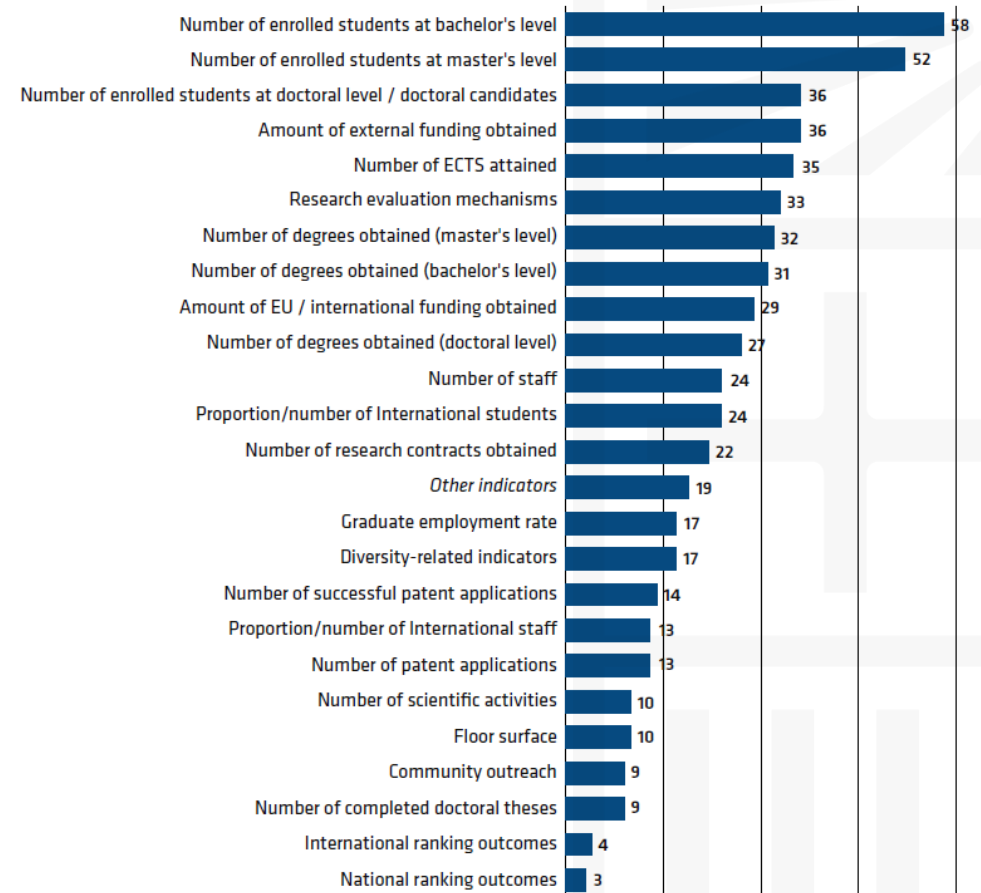
A Catalunya, el model de distribució del finançament públic (del 2002), la subvenció bàsica, té en compte els estudiants de nou accés i el total d'estudiants.

El pressupost de la UB del 2024, el 79,2% del pressupost que es rep del Govern de la Generalitat (244,31 milions d'Euros) es correspon al model de finançament.

Dels ingressos acadèmics, el 61,8% dels ingressos a la UB (43,75 milions d'euros), corresponen a la matrícula de graus oficials. El 10,8% (7,65 milions d'euros), a la de màsters. Total, el 72,6% dels ingressos acadèmics.

Figure 3 – Estimated importance of indicators in funding formulas

Note: Respondents were asked to assess the relative importance of a series of possible indicators in the formula used in their system. Responses were given weights to rank these indicators, following the same methodology as in the previous study. The graph includes all systems making use of a funding formula, regardless of whether it is a major or minor funding mechanism, and whether it is geared towards funding all activities, teaching or research only.

Font: Bennetot, E. & Estermann, E. (2022): *Allocating core public funding to universities in Europe: state of play & principles*. European University Association.

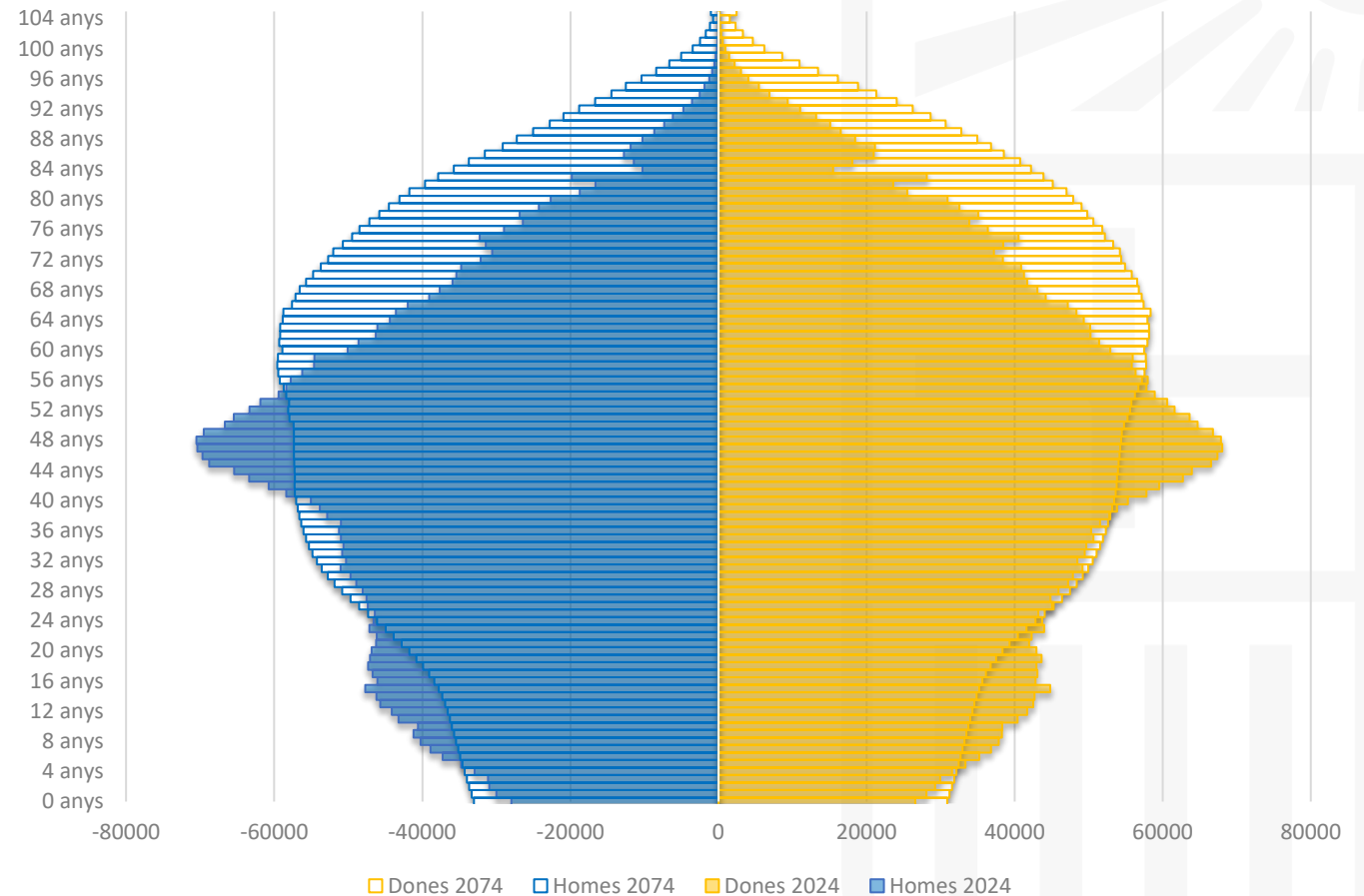
Del repte a l'oportunitat

Reorientació cap a l'aprenentatge al llarg de la vida (*lifelong learning*)

Similar a l'estructura projectada per a la població europea, la població catalana mostra una clara tendència a l'augment d'efectius en les edats adulta-vella, així com una reducció en la població jove.

Amb aquest context, els programes orientats a la **formació al llarg de la vida** esdevenen també una oportunitat.

Estructura de la població de Catalunya per edats i sexe, 2024-2074

Del repte a l'oportunitat

Captació d'estudiants internacionals

El volum d'estudiants internacional ha tingut un creixement pràcticament constant des del 1975.

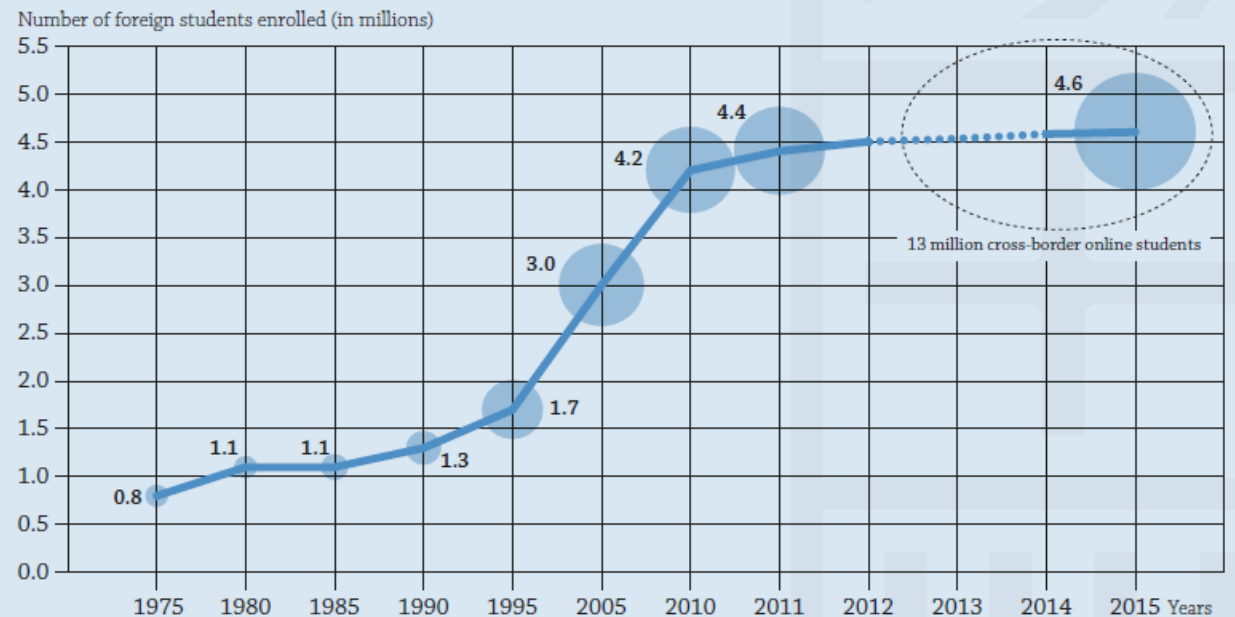
El 2009 les projeccions de l'OCDE apuntaven que l'any 2025 s'assolirien entre 3,7 i 6,4 milions d'estudiants internacionals.

El 2017 s'assenyalava que el 2015 ja s'havien assolit els 4,6 milions d'estudiants internacionals, multiplicant-se per dos des del 2000. I les projeccions posteriors assenyalaven que el total d'estudiants internacionals assoliria els 8 milions el 2025.

La UNESCO apuntava el 2024 que el nombre d'estudiants internacionals s'havia multiplicat per tres entre el 2000 i el 2021, passant de 2,1 milions d'estudiants a 6,4 milions. El 2021 els estudiants internacionals significaven el 2,6% del total d'estudiants matriculats a les universitats.

Figure C4.a. Long-term growth in foreign enrolment in tertiary education worldwide, 1975-2015

Total foreign students enrolled in tertiary programmes, whole world (millions)

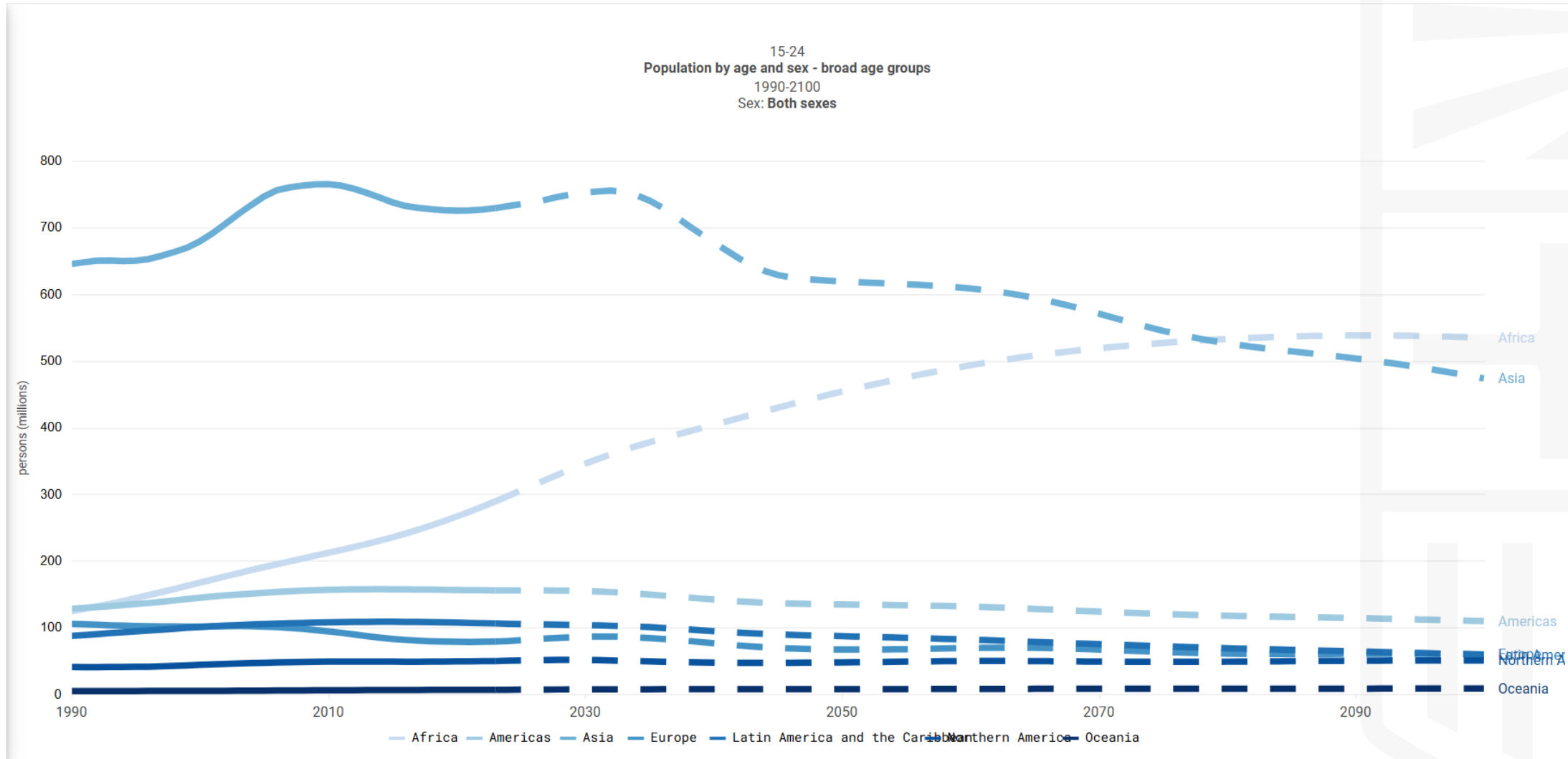

Note: Data on foreign enrolment worldwide come from both the OECD (2016 figures) and the UNESCO Institute for Statistics (UIS) (2015 figures). The UIS provided the data on all countries for 1975-95 and most of the non-OECD countries for 2000, 2005, 2010 and all years up to 2015. The OECD provided the data on OECD countries and the other non-OECD economies in 2000, 2011 and all years up to 2016. Both sources use similar definitions, thus making their combination possible. Missing data were imputed with the closest data reports to ensure that breaks in data coverage do not result in breaks in time series. From 2012, many countries started reporting on international students only and internationally comparable data on foreign students may not be available after this date. The estimated number of cross-border online students is drawn from OECD (2016c) based on private sources.

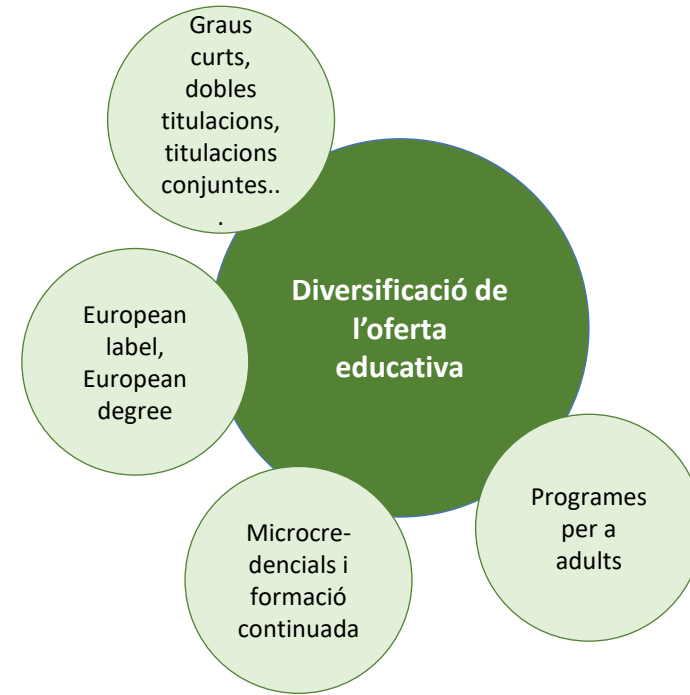
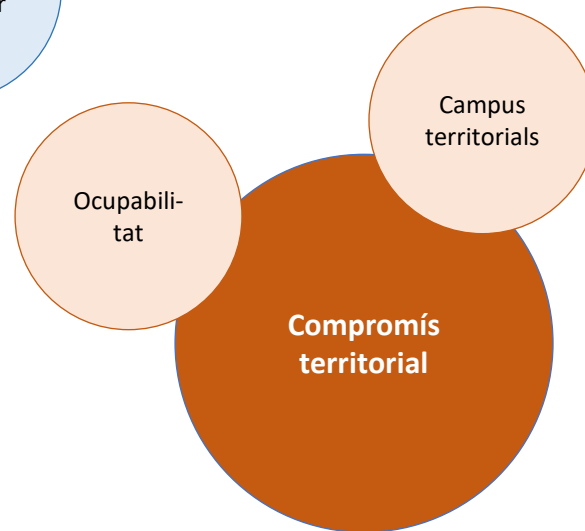
Source: OECD (2017), Table B5.1. See Annex 3 for notes (www.oecd.org/education/education-at-a-glance-19991487.htm).

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933563018>

Del repte a l'oportunitat

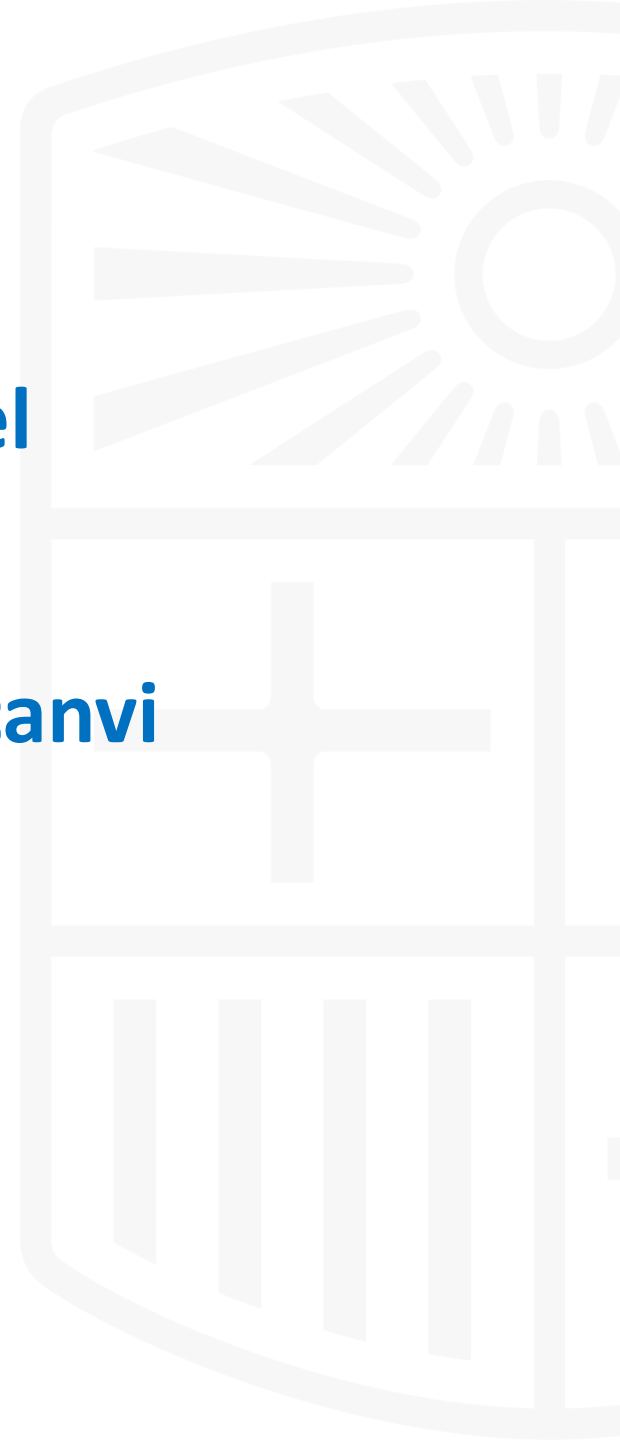

Respostes i estratègies

Les universitats que s'adaptin millor al canvi demogràfic seran les que lideraran el futur del coneixement.

La intel·ligència és l'habilitat d'adaptar-se al canvi (Stephen Hawking).

UNIVERSITAT_{DE}
BARCELONA